

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 6 ft — kr.
Fél évre 3 ft — kr.
Negyedévre 1 ft 50 kr.

Hirdetések díja:

10 centiméterenként 3 kr. Kereskedések és gyárosok külön árkedezést nyújtanak részesülők.

Bélyegdíj 30 krajczár.

Nyit tér sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

Nagyenyedi
Könyvnyomda és Papír-
árugyár részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,

hova ugy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Meghalt a királyné.

Rémes hír suhant át szegény hazánkon a mult hét szombatján. Fekete szárnyainak lebbenésekor gondolat fennakadt, szívverés megállt a borzalomtól.

Aztán mikor valósággá vált a dermesztő sejtelen, kitört az agyon kinzott szívnek kínos, panaszos jajsikoltása: „Meghalt Erzsébet! Meghalt a mi drága nagyaszonnyunk!”

Lehanyatlott a jötevé tündéri kéz, mely az aggodalom s a vonagló fájdalom ránczeit ugy el tudta simítani nemzetünk homlokáról; mely a gyógyító balzsamot annyi szeretettel, annyi jóssággal tudta egy vérrel és gyászszal borított korszak sebeire esepgetni.

Bezárultak azok az angyali szelidségű szemek, melyekből öröm sugárzott mindig, ha nemzetünk szerencsésjét, boldogulását láthatták, s a meleg részvét könnyei hullottak, ha búbánat ért bennünket.

S az a nagy szív, melyben helye volt minden szenvedőnek; az a szegény meggyötört szív, mely több fájdalmat átszenvedett, mint a mennyit közönséges emberi elme kigondolhatott; az a beteg szív, melynek dobogásáért imádkozva sóhajtottak fel a népek milliói: érzéketlen lett mindörökre.

Az az egyetlen csillag is, mely a borús firmamentum felhői közül még biztató szeretettel ragyogott felénk, eltűnt szemek előtt és repül ezer világon keresztül boldogabb hazát keresni, hová nem üldözheti már többé a fájdalom.

Isten! mit vétettünk mi olyan nagyot, hogy sújtó csapásaid nem szünetelnek ellenünk? hogy a legválságosabb időben kell egy-egy drágaságunktól megfosztatnunk? Talán a mi nagy szeretetünk olyan végzetes, hogy gyászos veget hoz mindenkire? Vagy talán minket nem szabad szeretni már senkinek büntetlenül?

Hol van a jós, a ki megmagyarázza az istenség haragját és kiolvassa az engesztelés eszközeit?

De minek is nekünk már az engesztelés? A ki engesztelést keres, annak még remélni vagy féltetni valója van. Mi ennél többet, ennél nagyobbat már ugy sem veszíthetünk.

Azt kell hinnünk, hogy aludt a mi gondviselésünk akkor, mikor a civilizáció vadjának ez a szörnyűséges merénylete gondolatban megfogant, megtörténhetett, sikerülhetett. Egy ártatlan, öreg és beteg asszony ellen, kit martírrá tettek fájdalmai, kit szentté avattak a szeretet művei s az emberiség áldásai még életében; egy jósságos királyné ellen, kit nepeinek hálálkodó rajongása kényeztetett; nemzetek nemtője ellen, égből leszállott angyalunk ellen. Épen ott, a hol beteg szívének gyógyulást kerest.

Megtéved az emberi ész, midőn az okot és célt keresi. Képzélet sem tud belátni abba a sötétségbe, mely ime a földi ember lelkében tanyáztatik. Megáll a gondolkodás. A veszteség nagyságát mérlegeljük-e? Azon a szép multon bankódjunk-e inkább, melyben ez a megdicsőült asszony terjesztette fölénk ótalmazó kezeit? Vagy azon a jövődön aggódjunk-e, melyben az ő szeretetét nélkülözünk kell? Az öreg királyt sajnáljuk-e, kinek erői immár a roskadásig vannak kitéve minden kísértésnek? A pokoli büntényt elemezzük-e, melyben egy sivár lelkű proletár, egy vadállat a koronás angyal ellen támadott? Vagy talán vigasztaló szó után nézzünk a prédikációk szólásformái között?

Közuapi lélek az, mely ilyenkor is vigasztalást keresgél. Üljetek a porba Ninive lakosai és hasítsátok meg köntöseiteket. Tenger áradjon-ki a könnyeitektől, míg csak szárazzá nem apadnak a fájdalom forrásai. Ha szemeteik világát mindnyájan elsírjátok is; ha a gyász terhe alatt összerokkadtok is: még sem tudjátok eléggé meggyászolni veszteségeket.

L. I.

TÁRCZA.

Erzsébet királynéről.

Irtá: D'Artagnan.

Csak néhány nap előtt származott az alábbi közlemény, mely a szeretet hangján emlékezik meg Magyarországi felséges asszonyáról, a nagy betegről, aki azóta csöndes ha lott. Nem a betegségtől, hanem — hihetetlen — gyilkos törétől roskadt össze.

„Olyan nehéz leírni és mégsem szabad elhallgatni, hogy a mi jó királynénk, a mi rajongva szeretett nagyaszonnyunk beteg.

Aggódásra nincs ok. A betegség természete, de a hivatalos jelentés is megnyugtató.

Ő felsége anemiában szenved, amit nehéz lelki bánatokról kapott, s amelyre most gyógyulást Nauheim sötét fenyvesei alatt keres.

Mig milliók imádsága száll Braunschweig felé, emlékezzünk régi fényes napokról, azokról, a melyekben I. Ferencz József, akkor még csak császár, először hozta hozzánk ifju feleségét. 1856 tavaszán volt, akkor, mikor még a nemzet és a korona oly idegenül állottak egymással szemben.

Festő nem festhet szebbet, költő álma tündéribb nem lehet, mint aminő volt a fiatal uralkodóné ragyogó ifjusága teljében.

Május 4-én huzzák föl a lobogót a budai vár-lak ormára és megdördültek a Gellérthegy ágyui.

Ez az ágyuszó jelentette, hogy a felséges pár átlépte az ország határát.

Pestmegye küldöttsége két gőzösön ment a császár és a császárné elébe, melyet Pechy Ferencz adminisztrator vezetett és tagjai a legelőkelőbb pestmegyei urak voltak.

Az egyik, Ferencz József nevű gőzösön óriási nemzeti színű zászló lengett: Pestmegye hódol! című felirással. Fél három óraker delután Visegrádnál bukkant elő a fejedelmi párt hozó Adler nevű császári yacht, mire a küldöttség hajóján levő zenekar rázendítette a néphimnusz és melyen meghajolt a lobogó.

Harsogó eljen zugott fel, midőn az Adler födelzetén megjelent a királyné, a ki kendőlobogtatva köszöntö meg a hódolatot.

A pesti kikötőnél, a mely virágos kertté volt átalakítva, az uralkodó párt az ország primása, Szeiztovszky János, Albrecht főherczeg, az akkori kormányzó, Ernő és Vilmos főherczegek fogadták.

Pompás látványt nyújtott a folyam tündéri pompában uszó két partja. A rendkívüli számban fölállított gőzösk alig látszottak a zászlóerdőtől; a hidoszlop egész hosszban föl volt lobogóva és a hidoszlopok s az alagut remekül díszítve.

A dísz-bevonulás színe és pompára ritkította párját. Régen nem parádézott már ekkor a magyar. Noha gyászolt a nemzet, nem tagadta meg egyik legszebb jellemvonását és a nőnek bemutatott hódolatában egész ősi, keleties fényében tündökölt.

A császárné üveges hintóját hat tollbokrétás ló vonta. Rimély pannonhalmi apát diszfogata előtt kengyelfutók, oldalt csatlósok haladtak, a szabocsai nábob, Kállay Péter cselédsége Mária-Terézia korabeli öltönyt viselt

és Sina Simon bárónak a diszruhája kerek 400,000 forintba került.

Nyilvánosan először a Nemzeti színház előadásán, május 6-án mutatkozott Erzsébet császárné, és akik akkor látták, soha sem fogják elfelejteni; a szépségnek, bájnak oly teljes harmoniája, mint aminő az ifju uralkodóné volt, századoknak ritka tüneménye.

A páholyokban az akkori pesti társaság cremeje foglalt helyet, s a hölgyek közt a legnagyobb feltűnést Csekonics Jánosné Liphay Leona bárónő megjelenése keltette. Az 1848—49. eseményekből ismert kitűnő honleány 1849 október 6-ika óta most vetette le először a gyászt és kerek, zöldselyem szoknyát, hajában egyszerű gyémánt abroncsot viselt.

Emlékezetes ez a diszelőadás arról is, hogy 1848 óta akkor volt az első lojális tüntetés.

Erkel és Doppler operája „Erzsébet” került színre, mikor egyszerre csak a Jámor Mihályt személyesítő Udvarhelyi Miklós, szerepéhez híven, poharat emelvén, így szólt: Eljen a király! Eljen a haza! Erre a mondásra viharos eljen a király! zudult fel s a közönség fölállva, oda fordult az udvari páholy felé.

A dalias fiatal uralkodó mosolygó főhajtással köszöntö meg a tüntetést. A császárné szemében pedig könnyek csillogtak. Áldást hozó könnyek, melyeknek nyomán Josephstadtban száz, Olmützben huszonegy, hazája után sovárgó fogolyrak hullott le a bilincse

Drága könnyek, melyek minden csöppje régi haragot, régi bánatot engesztelt ki s szentelt meg áldott malsztjával.

Az ünnepi fényességeknek azonban csakhamar vége

A királyné halála.

A királyné ő Felsége haláláról szóló első fájdalmas hír városunkba szombaton este 9 órakor érkezett. A jubileumát megünnepelni készülő tüzoltóság épp az esti diszórseget állította ki a tüzoltói laktanya előtt és az egész ünneplő közönség a leányiskola e czéla külön feldisített tornacsarnokába vonult, vig társaságban töltendő el a 25-ik évforduló diszórseget, midőn a szomoru hír városunkba érkezett. Természetesen a vigsgát a legmélyebb szomoruság váltotta föl: a kivonult tüzoltóság haza távozott, a diszitések eltávolítottak és pár perc múlva néma, bánatos csend borult ünnepleni készülő városunkra.

Az első gyászos hírt a főispánnak és alispánnak dr. Werner Gyula országgyűlési képviselő sürögönyözte meg Budapestre. Sürögönye következőleg szólt:

„Királynénkat Genfben olasz anarchista törrel meggyilkolta. Werner.”

A borzasztó csapást megérteni az első pillanatokban nem tudtuk; remeltük, hogy az egész csak egy borzasztó tévedés és imádott, áldott királynénkat nem érte semmi baj. E halvány remény kecsgetett, de sajnos, vasárnap délelőtt megjött a hivatalos értesítés is, hogy nemzetünk védaszonja, imádott királynéja meghalt.

Az első hivatalos értesítést a gyászról Jakabffy belügyi államtitkár sürögönyözte meg a vármegye közönségének és Alsófehér vármegye főispánjának. Az államtitkár sürögönye ez:

5115/eln. sz.

Alsófehér vármegye közönségének.

Erzsébet királyné ő császári és királyi felségén egy anarchista által törzurás ejtetvén, ő Felsége tegnap, e hónap 10-én Genfben meghalt. Ezen nemzetünket s királyunkat ért megrendítő gyászról a törvényhatóságot mély megilletődéssel értesitem. Jakabffy államtitkár.

E szomoru hivatalos értesítés után Csató János kir. tanácsos, alispán nyomban a következő tudósítással értesítette a vármegye bizottsági tagjait:

Sz. 14615—1898. Alsófehér vármegye alispánjától. A legmélyebb fájdalommal értesitem, miszerint ő császári és királyi felsége Erzsébet királyné egy anarchista által elkövetett törzurás következtében, a nagymelósági belügyminiszter urnak a vármegye közönségéhez intézett távirati tudósítása szerint, e hó 10-én Genfben meghalt.

Megszűnt élni felséges Királyasszonyunk, hazánk védangyala, de emléke áldva élni fog, míg Magyarországnak történelme leend.

Isten adjon erőt Felséges Urunk és Királyunknak a nagy fájdalom elviseléséhez, s enyhítse azt az a tudat, hogy ezen megrendítő fájdalomban e hazának minden honleánya, minden honfia őszinte, szívből jövő érzéssel vesz részt.

Nagy-Enyeden, 1898. szeptember 12-én.

Csató János kir. tanácsos, alispán.

szakadt. Rövid betegség után május 29-én a budai vár-lakban hunyt el Zsófia főhercegnő, az uralkodó pár első szülött gyermeke s a felségek másnap külön vonattal hagyták el a szomoruságok tanyájává lett fővárost.

Hosszu évek multak el azután, hogy bajor Erzsébet nem jött Magyarországra. Fajó emlék volt neki a budai királyi vár-lak, ahol a szegény kis Zsófi ravatala állott.

Midőn 1866-ban kitört a porosz háború, akkor jött ismét az udvar Budára, hű magyarjai közt keresve menedéket, mint tette 1809-ben a francia invázió idején Ferencz császár és családja.

Julius 9-én érkezett meg Erzsébet császárné Pestre, ahol Sennyey Pál kancellár és Neuwirth térparancsnok várták ő felségét, valamint az alsó és felső ház elnökei: Andrássy Gyula gróf és Szentiványi Károly.

A csatáról érkező szomorubból szomorubb hírek komor, halott várossá tettek Magyarországot fővárosát, az érkező hájos, fiatal uralkodónó is nagyon szomoru volt.

Később Budára hozták a királyi gyermekeket is, akik a Ferencz-halmon levő Kochmeister-fele villában laktak s a császárné mindennap oda kocsizva, Ferenczy Idával együtt ott ebédelt.

Ettől az időtől kezdve, különösen a koronázást követő években, mindig több időt töltött az udvar, különösen Erzsébet királyné, Magyarországon.

Legkivált Gödöllőt szerette nagyon ő Felsége. Abban az időben volt ez, mikor a káposztásmegyeri falva virágkorát élte és a királyasszony fekete amazon-ruhában, ragyogó szépségének teljes pompájában, akárhányszor vágatott at a vadászok találkozó helyére.

Mikor gyakran megtörtént, hogy a királyi pár magán marasztalta a gödöllői járás akkori szolgabíróját, gróf Ráday Pált ebéden, a királyné ő felsége more patrio látogatást tett főthi kedves szomszédasszonyánál, gróf Károlyi Istvánné Orczy Máriánál.

Szomoru, fájdalmas képet nyujt most Nagy-Enyed. Összes középületeinkről, számos magánházi szomoru csüng alá a gyászt, bánatot jelző fekete lobogó. A város háza kapuja, bejárata, erkélye feketébe van bevonva, a lakosság fekete öltözetben, némán, busan jár az utcákon, és minden e városban gyászt, bánatot, szomoruságot jelez.

Nagyasszonyunk, országunk védangyalának élet-történetéből adjuk a következőket:

Életrajz.

Erzsébet Amália Eugénia, Ausztria császárnéja és magyar királyné, szül. Possenhofenben, Bajorországban 1837. decz. 24. Miksa bajor herceg és Ludovika hercegné második leánya volt.

Gyermekkorát szülei körében töltötte, távol az udvar zajától, a szabad természet ölen, mely iránt minden pompa és ragyogás közt megőrizte ragaszkodását. Még nem volt 16 éves, midőn Ferencz József császár 1853. aug. 18-án Ischlben eljegyezte. Meltán ünnepeltek a hatalmas és lovagias uralkodót, kit arájához a szív őszinte vonzalma fűzött.

A menyegző 1854. ápr. 24-én ment végbe Bécsben. Az ifjú császárné első megjelenésével meghódította népet. Nemes, karcsu termete, megüerő lénye, mindenkéféltől szívósága miatt kezdettől fogva bálványozták. A házasság öröme amnesztiát adott a császár számos politikai eliteltnek, akkortáiban szűnt meg Magyarországon az ostromállapot.

A házasságból négy gyermek származott: Zsófia, Gizella, Rudolf és Mária Valéria. Magyarországon először 1857-ben járt a császárné, midőn férje kíséretében beutazta hazánk nagy részét.

Megjelenését egy jobb kor hajuala gyanánt üdvözölték. Ez utazást azonban szomoru ok szakította félbe: legidősebb gyermekének, a két éves Zsófia főhercegnőnek halála. Egyszerűségével az udvar feszének békői közt nem érezte jól magát, egészsége is megrendült, úgy, hogy huzamosabb időig Madeira szigeten kellett tartózkodnia gyógyulása végett 1860—61.

Nem annyira a politika, mint jó szíve vonta őt az ezen időben alkotmányától megfosztott, a dinasztia elleniségének tartott magyar nemzet felé. Eötvös József ajánlatára Falk Miksától tanult magyarul, megszerette történelmünket, irodalmunkat. 1865. óta feléje tekintettek a hazafiak, mint a király és nemzet közti egyezség létrejöttének legőszintebb pártolója felé.

Ha Olaszországban rosszul mennek a császár dolgai, mondá Andrássyknak 1866. febr. 23-án, az nekem nagyon faj, de ha Magyarországon mennek dolgai rosszul, az engem megöl.

Jóakarata Magyarország iránt még fokozódott, midőn 1866. nyarán a porosz háború idején gyermekével együtt Budapestre vonult meg (Zugligetben, a Kochmeister villában).

Midőn férje oldalán 1867. jun. 8-án magyar királynénak koronázták, felsége és bája annyira lelkesítette a nemzetet, mint egykor Mária Teréziáé. Budán szülte utolsó gyermekét, Mária Valéria főhercegnőt (1868. ápr. 22.) és gödöllői tartózkodása, ahol gyermekeivel együtt a nép között élt, mint az egész vidék jótékony geniusza, egyre fokozta azt a hódoló tiszteletet, melyet Magyarország iránta érzett.

Az egész nemzetet meghatotta, midőn elment imádkozni Deák Ferencz ravatalához. Gyermekei nevelése mellett ott a vadászat s lovaglás sportját is gyakorolta.

Szörnyű csapást mért reá a sors egyetlen fiának, Rudolf trónörökösnek halála által (1889. jan. 30). Akkor még ő vigasztalta férjét, de a fájdalom aláasta egészségét.

Azóta leginkább utazások által igyekezett megnyugtanni mélyen sebzett lelkét. Korfuban fia emlékére gyönyörű palotát építtetett, az „Achilleiont”, mert a görög herost is ifjúkorában ragadta el a végzet anyjától.

1883. novemberben ismét megjelent Gödöllőn és a fővárosban, és több jótékonyági és nevelőintézetet tüntetett ki látogatásával. 1894. jan.-ban Madeirát kereste fel 20 évi távollét után, márcz. havában pedig a Cap St. Martinon töltött néhány hetet.

Utóljára a nemzet örömmépepén üdvözölhetők körünkben. A magyar nemzet jubiláris ünnepeiből ő is kivette a maga részét. Együtt ünnepelte a nemzettel. Rajongó lelkesedés és határtalan öröm szállta meg a magyarok szívét, mikor megtudták, hogy a királyné jelen lesz a millenniumis kiállítás megnyitási ünnepségénél. El is jött; s ott, férje oldalán fogadta az egész magyar nemzet őszinte hódolatát. Sajnos, hogy csak rövid ideig időzött körünkben. De ha távol is volt Magyarországtól, a magyar nemzetről nem feledkezett meg soha. Mikor Buda várában a német császár ajakáról elhangzottak a lelkes szavak, a királyné táviratban fejezte ki köszönetét a császárnak.

Az utóbbi hónapokban szívbját konstataáltak nála az orvosok, s azt tanácsolták neki, hogy Neuheim fürdőben keressen enyhülést. Mily szívszorongva vártuk a

híreket, melyek a fürdőből szárnyra kelték. Mily örömmel fogadtuk az értesítéseket, hogy a királyné jól érzi magát, visszanyerte friss üdeségét. Naponkint nagy sétákat csinált udvarhölgye kíséretében. Gyógyulva hagyta el a fürdőt s rövid utra kelt, hogy megnyugtatót idegzetét még jobban megerősítse. Idegenben, távol övétől, távol a hazájától érte utól a gyilkoló tör.

A királyné családi életéből.

Rónay Jácint, ő fensége Mária Valéria főhercegnő nevelője és Rudolfnak a megboldogult trónörökösnek a magyar történelemben tanítója, aki sokat érintkezett az udvarral és főleg Erzsébet királynéval, tiz kötetre terjedő naplójában 1877—1878. nagyon érdekes visszaemlékezéseket irt a dicsőült királyasszonyról.

E naplótöredékek nem jelentek meg a nyilvános könyvpiacra, a szerző mindössze tiz példányban nyomatta ki könyvét, s mi is csak az egyetlen könyvtár örök, Máté Sándor dr. urnak szívességéből kaptuk meg a ritka mű egy példányát.

E műben nagyon sok foglaltatik, ami érdekes világot vet a királyasszony fenkölt egyéniségére. Megismerjük nezeit az onfelül a tanítási és nevelési kérdésekről, amelyeket leánya nevelőjével közölt s amelyek megható bizonyágai annak, hogy a megdicsőült királyasszony mily körültekintő gondossággal ügyelt föl a főhercegnő nevelésére.

A felséges asszonynak a nevelésről és tanításról való nézeteit mutatják Rónay könyvének következő fejezetei:

„Januárius 27-én a kitűzött órában ő Felsége a királyné kegyesen fogadott s ülésel kínált meg.

— Gyengélkedő vagyok, — mondá tiszta magyarsággal — de távozásom előtt még szólni akartam önnek. Emlekszem még Salzburgban tett azon nyilatkozatára, hogy gyermekek körében nem helyesli a sok tanárt s hogy a kezdő pályán első helyre állítja a nevelést s csak ez után a tanítást. Éa is így gondolkodom s ohajtanék Valériának jó nevelést adni. Nem akarom tulbuzgóvá tenni, de ohajtom, hogy vallásos legyen, hogy a vallásban vigasztalást leljen. Éa bizonyban és remelem, ennek megfelelően s képes leend a tanítást egymaga is végezni; így aztán nem kellend egy egész sereg tanárral utaznom. Valeria mellett van angol, német, francia nő, ezek, önnek utmutatása mellett, segítkezett nyujtandanak.

— Felséges asszonynom, a legnagyobb készséggel felajánlom szolgálatomat, s ezenül elegend egyedüli feladata az leend, hogy a legmagasb bizalomnak megfelelhessenek; csak egy aggaszt, s az haladott korom.

— De még egészséges, volt a kegyes válasz; vigyázzon egészségére, nekünk is lesz gondunk reá.

— Minő nyelven parancsolja Felséged, hogy a tanítást vezessem?

— Magyar nyelven, különösen a vallástant. Valeria magyarul imádkozik. Az angol, német s francia nyelven a nőkkel elég gyakorlata leend. Éa mindig magyarul beszélke vele.

— Mikor parancsolja Felséged, hogy Bécsben jelentsem magam?

— Egy hét múlva. — ő Felsége kezét nyujtá: Isten áldja.”

„Deczember tizenegyedikén 11 $\frac{1}{2}$ órakor ott valem a királyné termeiben. ő Felsége igen kegyesen fogadott s nagy érdekelttséggel kérdezősködött a koronaörökös haladásáról a magyar történelemben s különösen a magyar nyelvben.

— Nemde kiejtése még néha németes?

— Ritkán, Felség, s az idegenszerüt nem annyira a kiejtésben találok, mint a kifejezésben! mit csodálni nem lehet, mert a tanárok négy óra alatt négyféle nyelven szólnak a fenséghez, de azért szépen halad, gyakorlata is van, mert az oktatásban eddigelé még nem használtam más nyelvet.

— Ezt szeretem, ohajtom — felelte a Felség.

Az 1872-ik év husvétján ujból megjelentem a királyi várban. ő Felsége a királyné kegyesen fogadott, ülésel kínált meg; a kihallgatás közel három óranegyedig tartott. A felség kizárólag magyar nyelven szolt hozám, s többnyire kedves gyermeke, Valéria főhercegnő neveléséről.

— Nem akarom — mondá ő Felsége — az eddigi rendszert követni s gyermekem nevelését és tanítását sok tanárra bízni, hanem egyre, s erre őnt szemeltem ki. Lesznek Valeria mellett angol, francia, német, magyar hölgyek, de a nevelés vezetésével őnt ohajtom megbízni. A tanítást magyar nyelven ohajtanám vezetetni, különösen a vallási oktatást. Gyermekekemmel naponkint magyarul imádkozom, folytassa így. Legyen vallásos, de ne tulzó, az életben mindnyájunknak nagy szüksége van a vallás vigasztalására.”

A legmeghatóbb a könyv ama fejezete, amelyben Rónay azt írja le, miként fogadta a Felséges asszony

a Deák Ferencz szól:

„Husznotódi Bajorországból első, hozzám Deák Ferencz? betegsége súlyos sietett kedves Nopcsa azt ker gyont? a mű a valóságán.”

Husznotódi hirdettek az or haza legnagyoló végezte hossza ajkamom, szóm.

Multis ille bo

Nuli fiebilior

Reggel kilenc

czegasszony láto

ült. — Valeria,

velem azon szo

Ugy van-e?

— Igen. Fe

tegnap meghalt

tik. A királyné

gyermekét, az

Harminczadik

közötetett vel

gyelete emléke

litotta a földvan

ajánlanék. Éa

zsébet királyné

tatott.

Harminczegy

volt, már ott n

előcsarnokában

rályné megérke

A legelső m

bert, ravatalán

Midőn ő Felsé

zett, mintha e

a nagy halottt

tem, hódolattel

ravatal előtt áll

— Igen —

borult! Az orsz

ben állották kö

imádkozott.

A koronás f

hódolt a tiszta

Alsófehér vá részvét kifejez szeptember rendkívüli sági tagokat a hívóval hívta u

Sz. 14668/89 jától.

A méltóságos alatt kelt intéz órájára rendki melynek egyed nyunk elhun zésének megáll jelenésre tiszte szerint az által geli 9 órakor f Nagy-Enyede

Nagy-Enyed — délelőtt

lest tart, me kifejezése kép rendkívüli köz

Azon lesújtó ból, mely Erz nemzet védang szgot fekete képviselőtestüle

delelőtt 11 ór rendkívüli köz összehivom.

Nagy-Enyed,

A belügymin temetés Bécsbe a magyar törv hetik magukat Értesüléseink s hét országgyüle

a Deák Ferenc halálának híret. Ez a fejezet így szól:

„Huszonötödiken délután három órakor megérkezett Bajorországból ő Felsege a királyné, s az előteremben első, hozzám intézett kérdése az volt: „Hogyan van Deák Ferenc?” — „Hireink nem vigasztalók, Felseg, betegsége súlyos, reménytelen!” A felséges királyné sietett kedves gyermekéhez, s a fődvárnester báró Nopcsa azt kérdezte: „Igaz-e, hogy Deák Ferenc meggyott? a müncheni lapokban olvastuk; de ketkedünk a valóságán.” — „Igaz!”

Huszonkilencedikén a reggeli lapok gyászkeretben hirdették az országos gyászt, Deák Ferenc halálát: a haza legnagyobb fia tegnap (28-án) este 10³/₄ órakor végezte hosszú, kínos szenvedéseit . . . Az ige elhal ajkamon, szóm nincs, csak könyeim vannak.

Multis ille bonis febilis, — occidit!

Nuli fiebilior . . . H.

Reggel kilenc órakor a gyengélkedő Valéria főherceggasszony látogatására mentem. Felséges anyja öleiben ült. — Valéria, mondá a királyné, e pillanatban közli velem azon szomorú hírt, hogy Deák Ferenc meghalt! Ugy van-e?

— Igen, Felséges asszony, úgy van, Deák Ferenc tegnap meghalt, gyászkutat a lapok már mind hirdetik. A királyné szemében könny ragyogott, s megcsókolta gyermekét, az országos gyász első hírnökét!

Harminczadikán ő Felsege a királyné azon ohajtása közöltetett velem, hogy Deák Ferenc ravatalára, kegyelele emlékeül, koszorút szánt; egyszersmind felszólította a fődvárnestert, hogy a koszoru-szalagra feliratot ajánlanék. Én a következő négy szót jelöltem ki: Erzsébet királyné Deák Ferencnek! Ajánlatom elfogadtatott.

Harminczegyedikén, mi Deák Ferencben halandó volt, már ott nyugodott a ravatalon a m. t. Akadémia előcsarnokában. Delután négy órakor ő Felsege a királyné megérkezett.

A legelső magyar hölgy a legbölcsebb magyar embert, ravatalánál, sajátkezüleg koszorúval tisztelte meg. Midőn ő Felsege a ravatal lépcsőit elhagyta, körülnézett, mintha csak azt kérdezte volna: hol lehetne itt a nagy halottért imát emelni az ég urához? Közéledtem, hódolatteljesen jelentve, hogy az imaszóly a ravatal előtt áll.

— Igen — mondá a Felseg s elérzékenyülve térdre borult! Az országgyűlés legkitünőbb tagjai néma csendben állottak körül a ravatal: Magyarország királynéja imádkozott.

A koronás fő meghajolt az erény előtt! A királyné hódolt a tiszta hazafiságnak!

Legujabb.

Alsófehér vármegye törvényhatósági bizottsága a részvét kifejezésének megállapítása céljából f. évi szeptember hó 19-én — hétfőn — délelőtt rendkívüli közgyűlést tart, melyre a bizottsági tagokat a vármegye alispánja a következő meghívóval hívta meg:

Sz. 14668/898. Alsófehér vármegye alispánjától.

A méltóságos főispán ur mai napon 447. főisp. szám alatt kelt intézkedésével folyó hó 19-ének délelőtti 10 órájára rendkívüli vármegyei közgyűlést hívott egybe, melynek egyedüli tárgyát Felseges királyasszonyunk elhunyt feletti fájdalomunk mimódoni kifejezésének megállapítása képezzend; ezen gyűlésben megjelenésre tisztelettel azon megjegyzéssel kérem fel, miszerint az állandó választmány ugyanazon napon reggeli 9 órakor fog az irt ügyben gyűlést tartani.

Nagy-Enyeden, 1898. szeptember hó 13-án.

Csató János kir. tanácsos, alispán.

Nagy-Enyed város közönsége ma — csütörtökön — délelőtt 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyedüli tárgyát a részvét méltó kifejezése képezzend. Kovács Gyula polgármester a rendkívüli közgyűlésre a következő meghívót adta ki:

Azon lesújtó és mély fájdalomnak kifejezése céljából, mely Erzsébet királyasszonyunknak, a magyar nemzet védangyalának rettentő halálával az egész országot fekete gyászba borította, Nagy-Enyed város képviselőtestületét folyó hó 15-én — csütörtökön — délelőtt 11 órakor a városház üléstermében tartandó rendkívüli közgyűlésre a legmélyebb megilletődéssel összehívom.

Nagy-Enyed, 1898. szeptember 13-án.

Kovács Gyula s. k. polgármester.

A belügyminiszter hivatalos értesítése szerint a temetés Bécsben szombaton délután lesz, melyen a magyar törvényhatóságok három taggal képviselhetik magukat. Gyülekezési hely: Bécs, Neumarkt. Értesüléseink szerint Alsófehér vármegyét a temetésen hét országgyűlési képviselője fogja képviselni.

Gyulafehérvártt

szombaton éjjel tudták meg egy magántáviratból a szomorú hírt. Másnap korán reggel már az összes középületeken és igen sok magánházon fekete lobogó jellette a gyászt. Megzúnt minden vigalom, a fővészegylet mulatságát bizonytalan időre elhalasztotta.

Abrudbanyán

a szomorú hírt vasárnap a reggeli órákban a vármegye központi hivatalától tudták meg tavbeszélőn, ugyszintén Verespatakon is. Mindkét helyen a gyász külsőleg is méltó kifejezést nyert; minden vigalom, zaj megszűnt.

Balázsfalva és Maros-Ujvár

szintén a vármegye központja által értesült vasárnap délelőtt a gyászesetről.

Alvincz

a szomszédos Gyulafehérvártól kapta az első hírt még szombaton éjjel.

A vármegye legtöbb községe vasárnap reggel tudta meg a gyászos eseményt; felesleges is talán említenünk, hogy vármegyeszerte a legnagyobb fájdalom és legmélyebb részvét tölti el minden egyes polgárnak szívét.

Tűzoltó egyesületünk jubileuma.

1873—1898.

(h.) A minden magyar embert szíve mélyéig megrendítő, lesújtó nemzeti gyásznak legkisebb sejtelmé nélkül készült e hó 10. és 11-én, szombaton és vasárnap, megülni a nagyenyedi önkéntes tűzoltó egyesület fennállásának 25 éves jubileumát. Készült örömmel, készült lelkesedéssel, erejébe vetett öntudatos bizalommal, és ez iránybani buzgalomát élénk érdeklődéssel kísérte nem csak a város közönsége, hanem a közeli és távoli vidék is.

A jól előkészített jubileumi ünnepély, melynek érdekében az egyesület sem fáradságot, sem anyagi áldozatot nem kimélt, tanulságosnak, szépnek, kedélyesnek ígérkezett . . . és a kiszámíthatatlan sors adáz csapása folytán miudjárt a megkezdett ünnepélyességek első órájában siralomra változott, gyászra, keserű gyászra fordult!

Igen, az ünnepségek első órájában megfagyott az ajkamon a kacaj, elnémult a dal, köny pergett az áldomásra felemelt pohárba. Megfagyott, elnémult, pergett pedig önként, minden felsőbb kényszer nélkül, csupán a fájó szív érzelmeit követve.

A nagyenyedi önkéntes tűzoltó egyesület 1873-ban alakult és első főparancsnoka volt Imre Ferencz másod alispán. Követték őt a főparancsnoki állásban Diemár Károly kir. ügyész, Csató János alispán, Veres Gábor ügyvéd, Vajna Károly városi tanácsos, Kovács Gyula polgármester, Ungerpek Miklós kereskedő, dr. Winkler Albert városi főorvos, Lázár István tanár, kiknek mindenike odadő buzgalommal, úgyszeretettel, legjobb tudása szerint igyekezett előbbre vinni az egyesület érdekeit és hogy mily eredménynyel, tanusítja annak jelenlegi virágzó állapotja.

Alakulása óta tagjai az egyesületnek Dancs Mózes, Jakab Károly, Incze Sámuel, Mátyás Lajos és Richárd Mihály. Ügybuzgó, derek tag mindenik, kik büszkén tekinthetnek vissza tűzoltói működésük 25 éves multjára.

A parancsnokság jelenlegi tagjai a következők: Főparancsnok Lázár István bethlen-főiskolai tanár, alparancsnok Dancs Mózes birtokos, szolgálatvezető osztályparancsnok Papp János gyógyszerész, osztályparancsnokok Jakab Károly iparos, Kővér János városi elemi leányiskolai igazgató, szakaszparancsnokok Kovács Sándor és Telegdy Árpád iparosok, segédtszít és titkár Székelyhidy Ödön városi h. főjegyző. Szertárnok Mátyás Lajos, segéd-szertárnok Folbert Tamás iparosok. Ügyész dr. Garda Kálmán ügyvéd, orvos dr. Winkler Albert városi főorvos, pénztárnok Vajda Péter kereskedő, kárnagy Zayda János bethlen-főiskolai zenetanár.

Tűzoltó-congressuson kettőn vett részt az egyesület és pedig Kolozsvárt, hol disz-oklevéllel tüntették ki és Budapesten.

A jubileumi ünnepélyt e hó 10. és 11-én készült megülni a népszerű egyesület, mely ünnepélynek gondosan előkészített programja a következő lett volna:

Szombaton este 8 órakor zenés takarodó, ennek elvégzeztével a jubileumi diszörtség felvonulása, ezt követőleg barátságos összejövetel a leányiskola tornatermében. Vasárnap reggel zenés öbresztő, 8 órakor isteni tisztelet, 11 órakor disz-gyakorlat, 1 órakor közebed, este táncmulatság. A jubileum széles körben nagy érdeklődést keltett, képviselhetésüket bejelentették és

meg is jelentek Maros-Vásárhelyről az ottani önkéntes tűzoltó egyesület részéről Grexa Gusztáv szolgálatvezető segédtszít, Tordáról Duló János főparancsnok vezetése alatt 12 tag, Ludasról Csergő Gyula osztályparancsnokkal 14 tag. Bejelentett, azonban a villámcsapásként közbejött országos gyász miatt visszaradott, a tövisi egyesület Krengel Sándor főparancsnok vezetése mellett 46 taggal, zenekarral.

Szombat este 1/28 órakor az impozánsan feldisztatott és világitott örtanya előtt sorakoztak az egyesületi tagok, felharsant a jól begyakorolt egyesületi zenekar lelkesítő játéka és az érdeklődők ezreitől kiserve, zenés takarodóval jártak be a város főbb utcáit, honnan az egész menet az örtanyához tért vissza és a himnus eljátszása után, miközben nemzeti színű bengaliai tűz szórta fényugarait az impozáns tömegre és a virágfüzérekkel díszített fecskendőkre, létragyulákra, Lázár István főparancsnok, lelkes beszéd után, felvonultatatta a mai, 8929. számú, diszörseget, melyre vezényelve voltak: Kovács Sándor szakaszparancsnok, Katona Pál, Bauer Antal, Tomai Pál, Áron János, Mayer János, Barát Sándor, Lázár József főparancsnokok, Fogarassy József, Molnár Kornél, Ozsváth János tűzoltók.

Az egyesületi tagok, vendégek, köztük a volt parancsnoksági tagok, lelkesek, hivatalfőnökök, a sajtó képviselői, a leányiskola szomszédos tornatermébe gyűltek össze barátságos találkozóra. Kedélyes társalgás indult meg, szólt a zene, csengett a pohár, kezdetüket vették a tóztok . . . és ekkor, este kilenc órakor jött a lesújtó, eleinte kételkedve fogadott hír. Igen, kételkedtünk, a remény horgonyába kapaszkodtunk, de a vigasztól mély megdöbbenés váltotta fel, hátha mégis igaz! . . . Igaz volt, fajdalmas igazság, ebben egy félóra leteltével kétkedni nem lehetett! Siralomra, gyászra vált az ünnepség, pár perc multán üres, sötét, néma lett a vigasság tanyaja, a jubileumi ünnepély félbe szakadt, elmúlt magától, végét érte a minden igaz magyart lesújtó szerencsétlenségben! . . .

Vajha a derek egyesület majdan megülnő félszázados jubileuma több örömet, kevesebb keserű emléket nyújtana azoknak, kik abban részt fognak venni!

Kérelem Nagy-Enyed város közönségéhez.

Az a megrendítő csapás, mely gyászszal borított be országokat és népeket, de mindenek felett a mi hazánkat, gyászszá változtatta a nagyenyedi Önkéntes Tűzoltó-Egyesület jubilaris ünnepélyét is. Lelkesedve vártuk az elmúlt vasárnapot, hogy városunk érdeklődő közönsége előtt bemutassuk tűzoltói szakképzettségünket és méltó voltunkat az egyesület 25 éves multjához és szép híréhez. Az ünnepre, a vendégek fogadására és illő ellátására minden előkészület megtörtént s azon biztató kilátás előtt állottunk, hogy a táncmulatság jövedelme bőven fedezni fogja a jubilaris ünnep költségeit. Az ünnepelés fonának éppen közepén kellett ketté szakadnia.

Ebben a szomorú szükség kényszerítette helyzetben azon kérelemmel fordulunk Nagy-Enyed város közönségéhez, hogy adakozás útján tegye lehetővé tényleges költségeink fedezhetését.

Az Önkéntes Tűzoltó-Egyesület parancsnoksága.

Fenti kérelmet azon értesítéssel tesszük közzé lapunkban, hogy adományokat szerkesztőségünk is szívesen elfogad és közvetít.

Vegyes hírek.

— **Gyász-istentisztelet.** Felseges királynéknak hirtelen, megdöbbenő és az egész országot s minden magyar szívet a legmélyebb gyászba borító elhunyt alkalmából nagyenyedi ev. ref. egyházunk templomában — ma megjelent püspöki intézkedés folytán — folyó hó 18-án (vasárnap) délelőtt 10 órakor gyász-istentisztelet fog tartatni, melyen imát és alkalmoszerű beszédet nt. Szilágyi Farkas lelkész fog mondani. Ez uton is felkérjük az összes hivatalok fejeit és tanintézetek igazgatóit, hogy azon a vezetésük alatt álló hivatalok, illetve ifjúsággal egyetemben testületileg jelenjenek meg.

— **Az érdem jutalma.** Az országos, melyen átértett gyászra való tekintettel egészen csendben folyt le vasárnap a helyi honvéd laktanya udvarán egy derek katonának decoralása. Józsi István, a balázsfalvi őrhöz beosztott, a nagyenyedi szárny kötelekébe tartozó csendőr őrmestert díszítette fel a kivonult zászlóalj és 24 kivezényelt csendőr s az egész helyi tisztikar jelenléteben Szabó István honvéd őrnagy, zászlóalj-parancsnok, a koronás ezüst érdemkereszttel, melyet ki-

váló és hosszas szolgálata jutalmul juttatott a derék katonára részére Ó Felsőlegény kegyelme.

— **Az erdélyi róm. kath. státusgyűlést** Majláth Gusztáv Károly gróf, erdélyi róm. kath. püspök, Kolozsvárra f. évi október hó 27-ik napjára hívta össze. A gyűlés tárgyai lesznek: 1. Az igazgatótanács évi jelentése. 2. A kilépő igazgatótanácsosok helyeinek szabályszerű betöltése.

— **Esküvő.** Benedek Antal baccai államiskolai tanító e hó 26-án d. u. 4 órakor tartja esküvőjét Jakab Katinkával. Jakab Károly iparos polgártársunk kedves leányával, Nagy-Enyeden.

— **Eljegyzés.** Kolozsvárról írják lapunknak, hogy ott e hó 8-án tartotta eljegyzését Páska Zoltán, kolozsmegyei tisztviselő, a kolozsvári társaskörök egyik köztiszteletben álló alakja, Slafkovich Anna kisaszonnyal, Slafkovich Jácint kolozsvári lakos leányával.

— **R. Kovács Laura** recitatornő szombaton kis számu, de válogatott közönség előtt tartotta meg előadását a város háza dísztermében. Előadása sokszoros tetszésnyilatkozatot provokált és azt meg is érdemelte; második előadása, vasárnap, bizonyára nagyobb közönséget vonzott volna, az azonban az országos gyász miatt természetesen elmaradt.

— **Beháll Ágostonné P. Ágnes** szülésznői oklevelet nyerve, Magyar-Igenben telepedett meg gyakorlat-üzés végett.

— **Adózó közönségünk figyelmébe.** Nagy-Enyed város házi pénztára és adóhivatala ez uton is figyelmezteti a város adófizető közönségét, hogy a városi pénztárnál levő tartozásokat, valamint az adóhivatalnál levő adó, illeték stb. kincstári tartozásokat e hó végéig annál is inkább fizessék ki, mert e határidőn túl az adósok ellen a végrehajtás szigorúan be fog vezetetni.

— **Öngyilkosság.** Vizán Györgyné zalathnai lakos, állítólag nyomoreksága feletti elkeseredésében, magát szíven lötte.

— **Gyilkosság.** Alsó-Orbó községben e hó 10-én rémes gyilkosság történt. Czelvár Partenie alsóorbói legény szúrta le Gilea Gligor ugyanoda való, szemre való legényt. A gyilkosság előzményei a következők voltak: Gilea Gligor egyike volt a falu legügyesebb és legerősebb legényeinek. Ugy látszik, hogy tudta ezt, mert egy nagyobb társaságban hivatkozott erősségével,

rendre-rendre szólítván fel a legényeket birkozásra. A legények közül Czelvár Partenie kiállott birkozni és oda is vágta Gileát. Ezt, úgy látszik, zokon vette Gilea, merében kaczorral támadta meg Czelvart, ki önvédelemből éles késével oly szerencsétlenül szúrta meg, hogy Gilea halva maradt a küzdőterén. A vizsgálóbíróság Vincze Lajos albiró és Péterfy Albert aljegyző személyében azonnal kiszállt a helyszínére, hol a halottat felboncolták. Mint értesülünk, jelen esetben a jogos önvédelem forog fenn.

Közgazdaság.

Adatok a tengeri műveléséhez.

Magyarország aldujai s különösen Királyhágón tuli részének egyik legfontosabb növénye a tengeri, amelynek művelése, termelése körül azonban sok helyett nem úgy járnak el, hogy az a lehető legnagyobb termést adhassa. Már magában veve az is igen nagy hiba, hogy vizek mentén, u. n. berkekben, évtizedeken keresztül folytonosan csak tengerit termelnek egyoldalul zsarolván ez által a talajt, termőképességének rovására.

Nem czelem ez alkalommal a tengeri termelése körül elkövetett hibákat leírni, e helyett közlöm egyik gazdátársam tapasztalatait, kísérletét, amely adatok eléggé megvilágítják, hogy mily nagy fontosságú dolog a talajnak kellő erőben való tartása, kellő megtrágyázása. Az illető birtokos egy 42 magyar (1200 négyszögöl) hold nagyságu táblából 3.44 hold tengerivetést műtrágyával látott el. A műtrágyával beszórt talaj silányabb, mint a tábla többi talaja, s a kat. becslés szerint a VI. kat. osztályba tartozik. A tengeri előveteménye őszi buza volt, mely alá holdanként 100 kg. csontliszt-szuperfoszfát, 30 kg. kénsavas-ammoniak és 40 kg. fahmu hiutetett el. A buza tarlója aratás után 16 nappal alászántott s ugyanazon év november hó 22-én 26 czmnyire Sack-ekevel lett melyen megszántva, Tengeri vetése előtt ismét 16 czmnyire lett megszántva, erősen megfogasolva, vetés után pedig lehengerelve. A vetés 59 czm. sortávokra történt s a tengeri a sorokban 35 czmnyi távolságban ritkított meg. Majd kétszer kézi kapával kapáltatott meg és e második kapálás alkalmával pedig fel lett töltögetve. A tengeri kikelésétől, vagyis április 26-tól kezdve leszedésig, egész

október 22-ig, 42 esős nap alatt 321.4 mm. csapadékban részesült. A trágyázott és trágyázatlan közötti különbség egész a leszedésig jól észrevehető volt, ugy a tengeri számán, mint a csöveken.

Az aratás a következő eredményt adta:

1 hold trágyázatlan adott 175.5 kg. csöves tengerit, 1327 kg. magot. 1 hold trágyázott adott 2236 kg. csöves tengerit, 1721 kg. magot. 100 kg. csöves tengeri a trágyázatlanról adott 106.5 l., 75.5 kg. magot. 100 kg. csöves tengeri a trágyázotról adott 107.01 l., 77 kg. magot. A trágyázott tengeri hektoliter-sulya 70.5 kg., a trágyázotté 72 kg. E szerint tehát egy hold trágyázott tengeri pénzbeli haszna a következő:

3.94 kg. szemestengeri-többlet á 4 fnt 80 kr = 18 fnt 91 kr. 100 kg. csontszin-szuperfoszfát á 6.2 = 6 fnt 20 kr. 30 kg. kénsavas-ammoniak á 0.17 fnt = 2 fnt 35 kr. Összesen 8 fnt 55 kr kiadás 18 fnt 91 kr bevétel.

A 8 fnt 55 kr több kiadással szemben tehát 18 fnt 91 krral volt több bevétel holdanként, nem is számítva az 1.5 kg.-mal nagyobb hektoliter sulyt s a száz termés-többletet. Megjegyzem még, hogy ásványi szuperfoszfáttal épp olyan eredmény éretett volna el, de olcsóbban, mert a csontliszt-szuperfoszfát mindig drágább az ásványi szuperfoszfátnál.

Ezek az adatok mindenesetre elég tanulságosak arra, hogy gondolkodóba essünk a dolog felett.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALÁN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Henneberg-selyem

45 krtól 14 fnt 65 krig méterenkint, — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárainból rendeltetnek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát fogyasztóknak** postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, **mintákat pedig posta fordultával** küldenek: **HENNEBERG G. selyemgyáral** (es. és kir. udvari szállító) **Zürichben.** — Magyar levelezés. — Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. 1

Könyvnyomda.

Könyvkötészet.

A NAGYENYEDI

KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

könyvnyomdaja rendkívül gazdag és modern felszerelésénél fogva képes minden hasonló vállalattal versenyezni ugy a munkák olcsó árai, mint azok izléses kiállítása tekintetében.

A főtéren levő üzleti irodájában iskolás gyermekek részére mindennemű **iskolai szerek**, papír, tinta, tintatartók, tollak, tollnyelek, írónok, palatáblák, palavesszők, vonalzó, **rajzeszközök**, festékek, esetek, rajztáblák, rajztömbök, törlogummik, szivacsok, **könyvtáskák** stb. stb. kicsinyben és jutányos árak mellett szerezhetők be.

Megrendelések bárhol megjelenő **könyvek**, **hírlapokra** és **folyóiratokra** elfogadtatnak s pontosan teljesítetnek.

Elvállal mindennemű **könyvkötői** munkát is, s azokat gyorsan, olcsó árban és pontos kivitelben szállítja.

A „Közérdek“

a megye egyetlen politikai lapja. Egyike a vidék legelterjedtebb lapjainak, s mint ilyen, **hirdetések közlésére kiválóan alkalmas.**

Aki tehát olcsón és biztos sikerrel akar hirdetni, forduljon bizalommal lapunk kiadóhivatalához.

Megrendelések elfogadtatnak az üzleti irodában: Főtér 38. sz. a.
(Leányiskola épülete.)

Nyomatványraktár.

Írószer-kereskedés.

Előfizetési

helyben házhoz hoz
postán
Egész évre
Fél évre
Negyedévre

Hirdetés

□ centiméterenként
dők és gyárosok külföldi
ben rész

Bélyegdíj 30

Nyit tér a

M

N

1.

nemzetet ért

2.

tandó gyász s

3.

4.

5.

6.

7.

8.

lökben a zen

Nagy Ma
Végtelen
Sirva pa
Leesett

Erzsébet
Hogy ell
Reánk ne
Elfordult

Daliás R
Azt hitt
Jövő küz
Ezeréves

Hová let
S elsőte
Te fájda
Minket v

Megértet
Tudtat,
Mikor D
S ime: t

Oh védő
Leghíveb
Imánkba
S megvá